

Verantwoording Voorleesexpress 2023

VoorleesExpress
www.voorleesexpress.nl

Onderdeel van Rozet Arnhem

Inhoud

- 1 Inleiding
- 2 80 gezinnen nemen deel aan de VoorleesExpress
- 3 Intensivering dienstverlening Voorleesexpress als onderdeel van gezinsaanpak
- 4 Bestand vaste vrijwilligers vergroten
- 5 Verantwoording projectsubsidie

1 Inleiding

In 2023 hebben we hard gewerkt om de na-effecten van Corona op de VoorleesExpress te neutraliseren. Bij het begin van 2023 hadden we nog een lange wachtlijst en was het aantal vrijwilligers met betrekking tot een van de twee vrijwilligersfuncties nog niet helemaal op peil. We hadden een aantal ambities waarmee we aan de slag wilden gaan. Jammer genoeg is de projectleider uitgevallen aan het begin van het jaar. Omdat niet meteen duidelijk was of het kort of lang zou duren is zij niet direct vervangen. In maart is een vervangende projectleider van start gegaan. Zij had de helft van de uren van de projectleider en kon daardoor niet alles oppakken zoals het gepland was. In eerste instantie heeft zij zich georiënteerd op de werkprocessen en op het inlopen van opgelopen achterstanden. Gaandeweg heeft zij zich ook gericht op de gestelde ambities.

De drie grote doelstellingen van de VoorleesExpress voor 2023 waren:

1. **80 gezinnen nemen deel aan de VoorleesExpress**
  - a. Uitbreiding van de doelgroep met laaggeletterde NT-1 gezinnen
  - b. Gezinsaanpak cultuursensitief omzetten
2. **Intensive ring dienstverlening VoorleesExpress als onderdeel van gezinsaanpak**
  - a. Verlenging en uitbreiding dienstverlening VoorleesExpress
  - b. Bevorderen leesplezier door verbinding taal met kunst en cultuur
  - c. Verbinding met voorschools aanbod in de wijken
3. **Bestand vaste vrijwilligers vergroten**
  - a. Werving van nieuwe vrijwilligers
  - b. Bestaande vrijwilligers binden
  - c. Deskundigheidsbevordering

2 80 gezinnen nemen deel aan de VoorleesExpress

Sinds de Coronaperiode zijn we er al een aantal jaar niet in geslaagd om 80 gezinnen te bereiken. Tijdens de Coronatijd was dit het gevolg van de maatregelen en de angst van mensen om contact te hebben. Begin 2023 waren de effecten hiervan nog steeds zichtbaar in een wachtlijst die opgebouwd is tijdens de Coronajaren. We zijn dit jaar verder gegaan met het opschonen van de wachtlijst. We hebben met de toeliders van de kinderen op de wachtlijst contact gezocht om te weten of de aanmeldingen nog steeds actueel waren. Het kostte wat tijd voordat we met alle betreffende toeliders contact hadden, maar het is gelukt de wachtlijst weg te werken. Sommige aanmeldingen bleken niet meer van toepassing, alle andere kinderen zijn gekoppeld.

Doordat de projectleider aan het begin van 2023 uitviel en voor de helft van haar uren is vervangen konden we geen extra inspanningen doen om extra koppelingen te kunnen maken. Het kost immers tijd om te zorgen voor een toeleiding van de juiste doelgroep, het overdragen van informatie en het maken van een goede koppeling.

Het totaal aantal trajecten dit jaar was 52.

We zijn dit jaar dus niet toegekomen aan het bereiken van meer gezinnen dan de afgelopen jaren. Het doel blijft wel voor 2024 van toepassing.

Deze doelstelling wil Voorleesexpress zo breed en inclusief mogelijk uitwerken, door:

- **Uitbreiding van de doelgroep met laaggeletterde NT-1 gezinnen**

Deze doelgroep is vaak lastig te bereiken omdat schaamte over dit onderwerp een grote rol speelt. De vrijwilligers van de VoorleesExpress komen op een laagdrempelige manier in gezinnen waar laaggeletterdheid speelt. Daarom zal de VoorleesExpress in 2024 zich opnieuw inspannen om laaggeletterde NTL-gezinnen te bereiken. Om dit te bereiken gaan wij o.a. bij de onderwijsinstellingen die de gezinnen aanmelden ervoor zorgen dat deze doelgroep meer onder de aandacht komt. Ook werken we met het Taalhuis samen om de gezinnen te bereiken. In 2023 zijn de medewerkers van het Taalhuis toegevoegd als toeleider in het VoorleesExpress dashboard.

- **Gezinsaanpak cultuursensitief omzetten**

Sommige ouders begrijpen niet wat hun (actieve) rol is tijdens een voorleestraject en sommige vrijwilligers kunnen de houding of het gedrag van ouders niet goed begrijpen. Deze dingen zijn het gevolg van cultuurverschillen. We willen als VoorleesExpress het begrip onderling vergroten door meer informatie te geven en door gebruik te maken van de kennis van mensen vanuit verschillende culturen. Gelukkig hebben wij een aantal nieuwe, van oorsprong anderstalige collega's binnen team informatie en collectie. Voor verschillende talen hebben wij dit jaar moedertalers als vrijwilligers weten te werven en zo ook binnen ons vrijwilligerspool voor meer inclusie kunnen zorgen. Op dit moment hebben wij een collega's of vrijwilliger voor de volgende talen: Tigrinya, Chinees, Russisch, Koreaans, Japans en Spaans. Voor het Pools, Marokkaans-Arabisch en Turks zijn we nog op zoek. Bij voorlezersbijeenkomsten hebben we aandacht besteed aan cultuursensitiviteit en bij sommige voorleesgezinnen koppelen we bewust een vrijwilliger die de thuistaal van het gezin machtig is.

We zullen dit in 2024 verder uitwerken. We streven ernaar om voor alle talen minimaal twee personen in ons netwerk te hebben die tijdens een voorleestraject bij behoefte kunnen worden ingeschakeld. Voor het Syrisch-Arabisch is dit al het geval. De focus ligt verder op (personen binnen) de Turkse en Arabisch-talige gemeenschap en de Chinese gemeenschap. Bij voorkeur zijn dit sleutelfiguren en organisaties binnen andere taal- /culturele groepen die als culturele ambassadeurs de samenwerking met ons aangaan om te werken aan een taalrijke thuisomgeving voor alle Arnhemse kinderen. De samenwerking met culturele ambassadeurs wordt Rozetbreed en teamoverstijgend ingezet.

3 Intensivering dienstverlening VoorleesExpress als onderdeel van gezinsaanpak

Rozet is al een aantal jaar belangrijk onderdeel van het netwerk Samen voor Taal. Binnen Rozet is er een teamoverstijgend 'Samen voor Taal team Rozet' geformeerd, met als doel een meer integrale gezinsaanpak vorm te geven en daarmee meer ouders beter te bereiken. Onder meer de projectleiders van VoorleesExpress en BoekStart trekken hierin samen op. In 2023 is er in samenwerking tussen de VoorleesExpress en de bibliotheekmedewerkers een verbetering van het bibliotheekbezoek gerealiseerd. Hiervoor hebben we een bezoek-strippenkaart gemaakt die elke voorlezer met de voorleesouder bespreekt. Hierop staan de onderwerpen die bij een bezoek aan de bibliotheek aan de orde (moeten) komen. De bibliotheekmedewerker kan aan de strippenkaart zien dat zij een VoorleesExpressgezin voor zich heeft en de benodigde informatie geven.

Gezinnen starten met VoorleesExpress omdat een kind een taalachterstand heeft. Soms blijkt dat laaggeletterdheid een probleem is van het hele gezin. Hoe dan ook is het van belang om het hele gezin erbij te betrekken. De focus van VoorleesExpress ligt daarom steeds meer op het gezin en wat zij nodig heeft. VoorleesExpress werkt binnen de gezinsaanpak in 2023 aan de volgende doelen:

- **Verlenging en uitbreiding dienstverlening Voorleesexpress**

Een positieve ontwikkeling is dat door corona duidelijk is geworden hoe belangrijk het is om nog iets langer te blijven dan de 20 weken die de methodiek van de VoorleesExpress voorziet. Sinds 2021 leggen wij daarom meer focus op maatwerk. Ook in 2023 hebben we goed gekeken welke gezinnen daadwerkelijk 20 weken nodig hebben. Bij een aantal gezinnen bleek dit niet nodig en konden wij in overleg met toeleider en gezin het traject inkorten (ten bate van gezinnen op de wachtlijst). In een enkel geval heeft de voorlezer besloten het traject te verlengen en/of moeder te ondersteunen in het leren van Nederlandse taal.

- **Bevorderen leesplezier door verbinding taal met kunst en cultuur**

Op andere manieren dan voorlezen, bijvoorbeeld via drama of beeldende kunst kan (voor)leesplezier bij de gezinnen worden bevorderd. Daarom zetten wij sinds 2021 in op deskundigheidsbevordering voor vrijwilligers die insteekt op de verbinding van taal en kunst bijvoorbeeld door de voorlezers te laten zien hoe ze verrijkende activiteiten kunnen bedenken bij de boeken die ze voorlezen. We hadden het plan om dit in 2023 inhoudelijk te gaan uitbreiden, bijvoorbeeld met muziek. Dit hebben we niet gedaan. We zullen dit in 2024 voortzetten omdat we erin geloven dat het bijdraagt aan taalplezier in de gezinnen, maar ook aan het plezier dat voorlezers hebben bij het bevorderen van taal in de gezinnen.

- **Verbinding met voorschools / buitenschools aanbod in de wijken**

Om ouders en kinderen ook buiten schooltijd en buiten de thuisomgeving te ondersteunen zijn wij sinds 2022 bezig met het verbinden van de VoorleesExpress aan andere initiatieven die de taalrijkheid van de kinderen vergroten. Voorbeelden van andere initiatieven in de wijken zijn (intern) *Voor jou en je kind* (voor ouders van kinderen 4-10 jaar; driejarige subsidie vanuit de webgelden), *het Mama-papa-cafe* (voor ouders van kinderen 0-4 jaar), *het Woordenwinkeltje*, *het Taalcafe*, *Taalspeelgroepen*, *BoekStart & dBoS* en *Brabbels*. Externe initiatieven zijn de Speelmorgen en Spel aan Huis van Rijnstad en de ouderbijeenkomsten die warden gecoördineerd door Stichting PAS. Onze bedoeling was dat er meer verbinding zou komen tussen de voorleestrajecten en het aanbod in de wijken. Op kleine schaal is dit gebeurd. Bij voorlezersbijeenkomsten is gesproken over dit aanbod en incidenteel hebben doorverwijzingen plaatsgevonden. Op grotere schaal is dit nog niet van de grond gekomen.

4 Bestand vaste vrijwilligers vergroten

Om de doelstellingen van VoorleesExpress te realiseren is een belangrijke voorwaarde dat er voldoende capabele vrijwillige coördinatoren en voorlezers zijn. Dit heeft sinds de Coronatijd onder druk gestaan. Daarom hebben we als doel 3 de vrijwilligers centraal gezet.

- **Werving nieuwe vrijwilligers**

Begin 2023 stond duidelijk in het teken van de werving van vrijwilligers. De gedachte was om de werving per wijk te werven en aan te sturen, zodat ook in Zuid voldoende voorlezers zijn om iedereen snel te kunnen laten starten. Het uitbreiden van het vrijwilligersbestand is in Rozet een brede ambitie. Hiertoe is Talentspot opgericht en is er meer samenwerking gezocht met opleidingen.

We zijn er in 2023 in geslaagd om een groot aantal nieuwe vrijwilligers te vinden. De vrijwilligers hebben vooral gereageerd op de vacature op de vacaturebank van de Vrijwilligerscentrale. We hebben ze groepsgewijs gesproken bij een intake. We staken veel tijd in een uitleg van de rol van de voorlezer of coördinator, maar we hebben vooral ook benadrukt welk verschil voorlezers konden maken in het leven van een kind. Hier reageerden veel vrijwilligers heel positief op. En besloten zich meestal na een gesprek te committeren.

Er zijn op dit moment 86 voorlezers (waarvan sommigen een tijdelijke voorleesstop hebben).

- **Bestaande vrijwilligers binden**

Om vrijwilligers vast te houden is het belangrijk gebleken om te zorgen dat de vrijwilliger zich verbonden voelt met Rozet en de VoorleesExpress in het bijzonder.

Er zijn in 2023 een aantal acties ingezet:

- De samenwerking met medewerkers van team bieb heeft een impuls gekregen: bij het bibliotheekbezoek dat voorlezers aan de bibliotheek brengen met hun voorleesgezin maken zij gebruik van een gezamenlijk ontworpen strippenkaart. Deze strippenkaart gebruikt de voorlezer om met het gezin het bezoek aan de bibliotheek voor te bereiden. Anderzijds gebruikt de medewerker van de biebvloer de strippenkaart om het gezin informatie op maat te geven. De vrijwillige voorlezer en de medewerker van de biebvloer zijn hier duidelijk samenwerkingspartners.
- Nieuwe vrijwilligers krijgen naast een inhoudelijke training 'interactief voorlezen' een uitnodiging voor de algemene kennismakingsbijeenkomst van Rozet en regelmatige Rozetbijeenkomsten zoals de zomerborrel en de nieuwjaarsborrel.
- Voor alle medewerkers van de VoorleesExpress zijn in 2023 4 inhoudelijke bijeenkomsten georganiseerd die elk tot doel hadden dat de vrijwilligers konden uitwisselen en daarnaast dat hun deskundigheid bevorderd werd. Een van de bijeenkomsten was de jaarlijkse conferentie Samen Thuis in Taal waarbij de voorlezers in groten getale aanwezig waren (wat de projectleider trots stemde).

- **Deskundigheidsbevordering vrijwilligers**

Met elk gezin wordt bij de start van een traject een gesprek gevoerd om de behoefte van het gezin te achterhalen. Op het vlak van taal, maar ook daarbuiten. Dit geldt voor zowel de kinderen als de ouders. Om gezinnen goed te kunnen begeleiden en de doelstellingen te kunnen halen richt de deskundigheidsbevordering zich op meerdere vlakken.

- Vergroten ouderbetrokkenheid: een vast onderdeel van de deskundigheidsbevordering voor vrijwilligers is het betrekken van ouders binnen een voorleestraject. Elke nieuwe vrijwilliger volgt de training "Interactief voorlezen". Ook binnen de gesprekskringen met de vrijwillige gezinscoördinatoren wordt hier veel aandacht aan besteed om steeds beter aan te sluiten op de gezinsaanpak. Dit houdt o.a. in dat de coördinatoren zelf de mogelijkheid krijgen om de training te volgen maar in ieder geval op de hoogte zijn van de inhoud en eventuele aanpassingen/ vernieuwingen.
- Taalvaardigheid: gepland was om hier in 2023 aandacht aan te besteden. Dit is niet gelukt. Het is gepland voor 2024.
- De bedoeling was ook om in 2023 de vrijwilligers te laten ervaren hoe je met eenvoudige middelen vanuit beeldend en drama (voor)leesplezier bij de gezinnen kunt bevorderen. Dit is maar op kleine schaal gerealiseerd, maar nog wel actueel.
- Deskundigheidsbevordering op gebied van vraaggericht werken was gepland voor 2023. Goed aansluiten op de situatie kan door verhalen vertellen of een talige activiteit. In 2023 zou voor de eerste keer een workshop van de Vertelacademie georganiseerd worden. Dit is nog net gebeurd en schuift door naar 2024.

5 Verantwoording projectsubsidie

Kosten	Begroting 2023	Realisatie 2023
<i>Totaal personele kosten</i>	55.300	
Projectleiding	50.100	49.216
Vrijwilligers	5.200	461
Kosten bibliotheekabbonementen	7.600	7.600
Materiaalkosten	440	478
Franchisekosten Rijnbrink	2.400	2.368
Overheadkosten	8.423	6.739
Totaal kosten	74.163	66.862
Baten		
Subsidie gemeente Arnhem	59.261	59.261
Externe financiering	2.989	0
Eigen bijdrage gezinnen	800	0
Deel Rozet	11.113	7.601
Totaal inkomsten 2023	74.163	66.862
Resultaat overloop naar 2024	0	0